

LIETUVIŲ KALBOS OLIMPIADA

9–10 KLASIŲ MOKINIAMS

IŠ MOKYKLŲ TAUTINIŲ MAŽUMŲ MOKOMĄJA KALBA

Dalyvio vardas, pavardė

Užduotims atlikti skiriama **2,5 valandos**

NURODYMAI

- Užsirašykite vardą, pavardę.
- Bus vertinami tik tie atsakymai, kurie parašyti rašikliu, yra įskaitomi, aiškūs, nepribraukti, tvarkingai nuskenuoti. Koregavimo priemonėmis naudotis negalima.

VERTINIMAS

Užduotys	Maksimalus taškų skaičius	Surinktų taškų suma		
		1 vertintojas	2 vertintojas	3 vertintojas
Kalbos vartojimas	95			
Rašymas	50			
Taškų suma	145			

Vertinimo komisija:

(parašas, vardas ir pavardė)

(parašas, vardas ir pavardė)

(parašas, vardas ir pavardė)

2021 m.

KALBOS VARTOJIMO UŽDUOTYS

(Trukmė – 30 min.)

1 užduotis. Iš kairėje pateiktų žodžių padarykite vieną tinkamą ir įrašykite jį į tekstą. **(20 taškų)** *0 atvejis – pavyzdys.*

<i>(0) tradicija</i>	<u>(0) Netradicinė naktis</u>	<i>Čia rašo vertintojai</i>
(1) lietus	Vasariškai (1) _____ vieną gegužės	_____
(2) penki, diena	(2) _____ vakarą, puikiai nusiteikę, nešini	_____
(3) miegas, maišas	(3) _____, susirinkome į mokyklą. Mus	_____
(4) nuotaika	(4) _____ pasveikino direktoriaus	_____
(5) pavaduoti	(5) _____ Audronė Vaicekauskienė. Tada prasidėjo smagūs žaidimai, užduotys. Žaidėme kvadrata,	_____
(6) krepšys	(6) _____, „7 korteles“, stalo žaidimus, atlikome	_____
(7) muzika	įvairias (7) _____ užduotis, žiūrėjome filmą.	_____
(8) aštuoni	(8) _____ Šarūnas išmokė žaisti žaidimą „Ū chach“ – prisijuokėme iki ašarų. Vėliau, išsiskirstę į klases, žaidėme dar grupėmis.	_____
(9) draugas	Mokėmės būti (9) _____, bendrauti, padėti vienas kitam. Paryčiais kai kas užsnūdo, o kiti sulaukė ryto nemiegoję. Visų	_____
(10) miegas	(10) _____ laukė šiurpus ir kartu labai linksmas	_____
(11) netikėtis	(11) _____: mūsų mokytojos, pasirodo,	_____
(12) vidurys, naktis	(12) _____ buvo pavirtusios pasakų personažais ir	_____
(13) pokštas	(13) _____ išsijuosusios. Ryte sukvietė visus į salę.	_____
(14) pusė, diena	Nėra batų! Teko gerą (14) _____ vaikščioti	_____
(15) basas	(15) _____, kol aptikome jų	_____
(16) slėpti	(16) _____. Mokytojos, pasirodo, tikros pokštininkės!	_____
(17) raištis	Mat, mūsų visų batus (17) _____ surišo į didelius	_____
(18) regzti	(18) _____. Teko daug (19) _____ ir	_____
(19) padirbti	prisijuokti painiojant šias pinkles. Dabar žinome, kad naktis mokykloje –	_____
(20) patirti	tikrai smagi (20) _____!	_____

Pagal Aureliją Vaičiukaitę

Taškai (20) _____

2 uždutis. Pagal nurodytus požymius apibūdinkite kalbos dalis, jei kurio nors požymio kalbos dalis neturi, lentelėje parašykite brūkšnį (–). **(5 taškai)**

Eina Mykoliukas į pakluonę, **takeliu** į kalną, **leidžias** nuo kalno į paraistę **grieždamas** tą pačią melodiją. Balsas silpnėja, tolyn **einant** nyksta. Sodžius, lyg nepasiduodamas, pasirodo voromis po du, po tris. Jauni, paaugusieji ir **net** seni **slenka** Mykoliuko taku ten pat į paraistę.

O Mykoliukas jau **besėdįs** patogiausioj jam sėdynėj, ant ežios. Sėdi **skersomis** lyg našlaitis. Veidu į vakarus, kur saulutė **pamažu** žemyn leidžias, **įsižiūrėjęs** į erdvę, ne tą erdvę, kuri prieš jo akis, tik į tą, kuri jame **pačiame**. (*Vaižgantas*)

Čia rašo vertintojai

Žodis	Kalbos dalis / veiksm. forma	Giminė	Skaičius	Linksnis	Nuosaka	Laikas	Asmuo
takeliu							
leidžias							
grieždamas							
einant							
net							
besėdįs							
skersomis							
pamažu							
įsižiūrėjęs							
pačiame							

Taškai (5) _____

3 uždutis. Pabraukite frazeologizmą ir paaiškinkite prasmę sakinyje. **(1 taškas)**

Čia rašo vertintojai

Sakinys	Frazeologizmo prasmė
Vis dėlto nė per nago juodymą neprisiartino prie savo tikslo, nė vieno karto negavo progos pasišnekėti su Severja ir patyrinėti jos.	

Taškai (1) _____

4 užduotis. Iš kairėje pateiktų veiksmažodžių padarykite nurodytas asmenuojamąsias formas ir įrašykite jas į tekstą. **(21 taškas)** *0 atvejis – pavyzdys.*

Tauršilio pušis

*Čia rašo
vertintojai*

(0) žinoti – es. l.	(0) <u>Žinau</u> , kad man tai svarbu.	
(1) susapnuoti – būt. k. l.	Vidurnaktį aš (1) _____ Tauršilio pušį. Vėjo	___
(2) plaikstyti – būt. k. l.	gūšiai (2) _____ jos garbanose, iš debesies nupuolęs	___
(3) susisukti – būt. k. l.	žaibas perkūno griausmu (3) _____ aplink keturias	___
(4) nusliuogti – būt. k. l.	jos viršūnes, (4) _____ žieve ir, įplėšęs per gerą	___
(5) sulįsti – būt. k. l.	plaštaką kamieną, (5) _____ žemėn pro šaknų raizginį	___
	po samanomis.	
(6) apsispręsti – es. l.	Dar lovoje aš (6) _____ – būtinai	___
(7) važiavo – būs. l.	(7) _____.	___
(8) įdeda – būt. k. l.	Į mano senutėlę <i>tojotą</i> duktė (8) _____ savo	___
(9) ginčytis – būs. l.	automobilio navigaciją. Negi aš (9) _____ su ja, juk	___
(10) suprasti – es. l.	vis tiek ji (10) _____, kad tikrai	___
(11) nejungia – būs. l.	(11) _____ išmaniosios: maršrutų žemėlapy ji	___
(12) neranda – tar. n.	(12) _____ mano pušies.	___
(13) nesuskaičiavo – es. l.	Aš nė (13) _____, kiek sykių jau	___
(14) būti – es. l.	(14) _____ lankęs šią pušį. Ilgus metus per gegužines	___
(15) spiečiasi – būt. d. l.	pamaldas prie jos (15) _____ visi kaimynai.	___
(16) sunėša – būt. d. l.	Kryželius, koplytėles (16) _____, Gediminaičių	___
(17) išpjausto – būt. d. l.	stulpus žievėje peiliais (17) _____.	___
(18) brautis – es. l.	Nedrąšiai mažais žingsneliais aš (18) _____ per	___
(19) stebisi – es. l.	krūmus ir vis (19) _____ – kas ten? Ogi proskyna –	___
	plati lyg aikštė.	
(20) norisi – tar. n.	Pušie, vieniša ir nuoga, kaip man (20) _____, kad	___
(21) lieka – liep. n.	dar ilgam tu (21) _____ šio stačio šilo pakrašty.	___
	<i>Pagal Vytautą Martinkų</i>	

Taškai (21) _____

5 užduotis. Įrašykite praleistas raides, skliaustuose esančius žodžius parašykite kartu arba skyrium.
(23 taškai) *O atvejis – pavyzdys.*

Čia rašo
vertintojai

Žiūriu pro langelį

Teta Zita dainuodavo: „*S⁽⁰⁾ėdžiu* po langeliu, žiūriu pro langelį, čiūčiuoja liūliuoja ant marių laivelis.“ Buvau maža ir **j__dri**, apskritai (**ne / labai**) _____ nustygdavau prie to langelio. **I__tovėti** prie jo ilgėliau **pril__go** bausmei. Tačiau **ilg__s__nga** tetos daina man labai patiko. Dainuodavome kartu, ir aš įsivaizduodavau **bekrašt__s lyg__s** marias su raudonu it **smail__nosė** kurpaitė laiveliu. Žinoma, pati jame sėdėdavau ir **ž__velių** šukelėmis šukuodavau savo **b__simas** kasas. Mano laivelis, **atsigr__ž__s** į ateitį, **nušči__v__s** laukė gyvenimo **steb__klo**. Kartais juk žmonės dainuoja apie tai, ko jų gyvenime nėra, apie tai, ko visai **nepaž__sta**, tarsi kompensuodami dabartį.

Šiandien **atsiv__riu** savo langelį plačiai ir **įkv__piu** gryno oro. Pavasaris! Jau **bu__damas** išgirsti lauke jo **šurm__lį**: **pauk__čiai** siuva, išvirpina orą **l__g** tas sustingusias mano **vaik__stės** marias.

N__stabu, kad galiu **vis__** tai matyti, girdėti, **už__sti**. Tik (**kodėl / gi**) _____ man to (**ne / užtenka**) _____? Juntu, kaip mano **g__vastis** nerimauja, veržiasi per **kal__jimo** grotas, spurda, čirškauja, **__ško bičiul__stės**. Štai varnėnas **nut__pia** ant mūsų **les__klėlės**. **Žvil__čioja** į **man__** – tiria. Ar spės nusičiuopti **saulėgr__ž__**? **A__simetu**, kad jo nematau. Sugriebia savo **k__snelį** ir lekia **šal__n**.

Tad sveikas, **pavasara__**! **Įžen__** į mūsų **prikvėp__tus** kambarius ir padaryk **j__se** tvarką!

Pagal Laurą Sintiją Černiauskaitę

Taškai (46:2=23) _____

6 užduotis. Kairėje pateiktus žodžius ar žodžių junginius parašykite tinkamu linksniu. **(25 taškai)** 0 atvejais – pavyzdys.

(0) Aš

(0) Mano prarastas rojus

		<i>Čia rašo vertintojai</i>
(1–2) paukštis skrajūnas	O, (1–2) _____, tik tu iš	___
(3) dešinysis	viršaus žvelgdamas gali pamatyti (3) _____ Merkio	___
(4) krantas	upės (4) _____ esančią vietą, kuri panaši į	___
(5) rojus	(5) _____ kampą. Tai (6–7) _____	___
(6–7) dvi upės	_____ santaka. Ūlos slėnyje – neaprėpiamos	___
(8) ulbesys	margaspalvės pievos, volungių (8) _____ pilni ievynai,	___
(9) senovė	(9) _____ menantys apsamanoję, panašūs į (10–	___
(10–11) miegantys vilkai	11) _____ akmenys, sraunaus Merkio krantai. Toliau nuo upės – miškas, atsodintas po karo gaisrų, tarpais užsilikusios drevinės pušys, vakarais jų	___
(12) viršūnės	(12) _____ burkuoja karveliai uldukai, žydra strėle virš	___
(13) vanduo	(13) _____ praskrieja tulžys. Kiek toliau, (14–	___
(14–15) jaunosios pušelės	15) _____ gožiamoje laukymėje – apleista sodyba: neblogai išsilaikęs gyvenamasis namas, baigiantis sugriūti pakrypęs svirnas, iširęs vištų namelis, po klevu kluonas	___
(16–17) įdubęs stogas	(16–17) _____, bemaž	___
(18–19) džiūstančios blindės	supuvęs medinis šulinio rentinys. Visa sodyba apsodinta dabar jau (18– 19) _____. Lankstais link upės leidžiasi beveik užžėlęs takas, vietomis dar galima įžiūrėti medinių	___
(20) likučiai	laiptelių (20) _____.	___
(21–22) nusvirusios šakos	Senas sodas, daugelis obelų pakrypusios, (21– 22) _____ atsirėmusios į	___
(23–24) joks žmogus	žemę, tarsi dar mėginančios pakilti nuo klupsčių. Miško kerpės kopia ir namo rąstais. Drąsios, žino, kad (23–24) _____ _____ nebelemta sutrukdyti joms užgrobti tai, kas vis	___
(25) žemė	vien netrukus priklausys (25) _____.	___

Pagal Leonardą Gutauską

Taškai (25) _____